

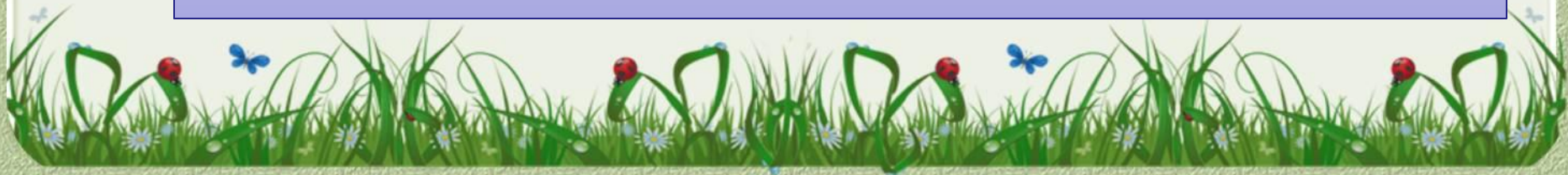
Перелітні та осілі птахи Уманщини

Перелітні птахи

Перелітні птахи – птахи, які відлітають взимку в теплі краї. Перелітні птахи здійснюють регулярні сезонні переміщення між місцями гніздування і місцями зимівлі. Переселення можуть відбуватися як на близькій, так і на далекій відстані.

Горлиця звичайна

Стрункий птах розміром 26—29 см і масою близько 300 грам. Верхня сторона забарвлена в червоно-коричневий і чорний колір. З боків вона чорно-біла, а нижня сторона біла, груди забарвлені в червоний відтінок. Самці і самки виглядають однаково. Звук, що видається звичайною горлицею, звучить як «турре-турре»

Сова вухата

Більшість птахів гніздиться в заплавах або водороздільних лісосмугах площею від 0,01 до 100 га або шириною близько 10-100 м, рідше на галявинах великих лісових масивів, в групах з 2-5 дерев і, дуже рідко, на поодиноких деревах. У останні десятиріччя почала оселятися у парках населених пунктів.

Маса самців сови вухатої — 0,16-0,33 кг, самок — 0,18-0,43 кг, довжина 35-37 см, крило самців — 27,6-31,0 см, самок — 28,2-32,2 см, розмах — 84-95 см.

Одуд

Невеликий яскраво забарвлений птах із довгим вузьким дзьобом і чубчиком, що розкривається у вигляді віяла.

Землею одуд пересувається швидко і моторно, подібно до звичайного шпака. У разі раптової тривоги, коли немає можливості врятуватися втечею, може зачaitися, притиснувшись до землі, розпластавши крила і хвіст і підвівши вгору дзьоб. Політ у одуда нешвидкий, нагадує пурхання метелика. Проте, він достатньо маневрений і хижим птахам рідко вдається схопити одуда в повітрі.

Крутиголовка

Невеликий птах з рухливою шиєю, що відноситься до родини дятлових

Крутиголовка легко впізнавана за зовнішнім виглядом. Застигнутий зненацька птах розправляє хвіст, піднімає пір'я, опускає крила, при цьому обертає шиєю, очима та видає шиплячі звуки, роблячи випади.

Чисельність в Європі оцінюється в 0,58—1,3 млн пар, в Україні — 35—55 тис. Пар

Гніздо розміщує в дуплі, що видовбане дятлом, або у природних порожнинах стовбурів дерев, пнів тощо.

Сільська та міська ластівки

Розміром вона трохи менша за горобця: довжина тіла 12—17 см, розмах крил 20—33 см, маса 18—19 г

БІЛА ТА ЖОВТА ПЛИСКИ

Вид є комахаїдним. Тримається на відкритих місцевосцях біля води, наприклад, на вологих луках та болотах. Гніздо буде на землі. Відкладає 4-8 плямистих яєць.

Щеврик лісовий

Довжина 16-18 см, маса тіла 21-23 г. Розмах крил 25-28 см. Середніх розмірів тонкий дзьоб, загострений на кінці, ноги тонкі, добре пристосовані до бігання по землі.

Полюбляє лісові місцини, парки, сади.

Живиться насінням, личинками, комахами.

Лісовий щеврик розташовує гніздо на землі, маскуючи його травою. У квітні — травні та у червні — липні самиця відкладає до 2 яєць. Через 2 тижні з'являються пташенята.

Сорокопуд-жулан

Маса тіла 26-35 г, довжина тіла близько 17 см. Самець - з попелясто-сірою головою і рудою спиною, білим з рожевим відтінком низом, чорнуватим (по краях білим) хвостом. Самиця і молодь - буруваті з помітною плямистістю на нижньому боці тіла, що створює струмистий поперечний рисунок.

Гніздиться окремими парами, які іноді розміщуються доволі близько одна від
одної. Гніздо влаштовує на висоті 1—2, в окремих випадках — до 0,2 або 3—4 м, у розгалуженні куща або бічної гілки дерева, біля стовбура.

Співучий та чорний дрозди

Живляться дрозди цього виду комахами, слимаками, черв'яками, рідше всякими ягодами. Чорний дрізд дуже любить дощових черв'яків, уміє витягати їх із землі, не розриваючи на частини.

Соловей

Довжина птаха — 144–170 мм,
вага — 13,4-26 г.

Соловейко — один з українських народних символів.

Живе приховано в чагарниках, зарослях лісів садів та парків. Гнізда мостить на землі під кущами.

Живляться комахами, їхніми личинками та дрібними безхребетними.

Перелітні птахи, прилітають у квітні-травні, відлітають у серпні—вересні.

Самці чудово співають.

Сіра та чорноголова славки

Маса тіла 19-21 г, довжина тіла близько 14 см.

Гніздо буде низько над землею, в густих заростях кущів.

Вівчарики (жовтобровий, ковалик, весняний)

Вівчарик-ковалик

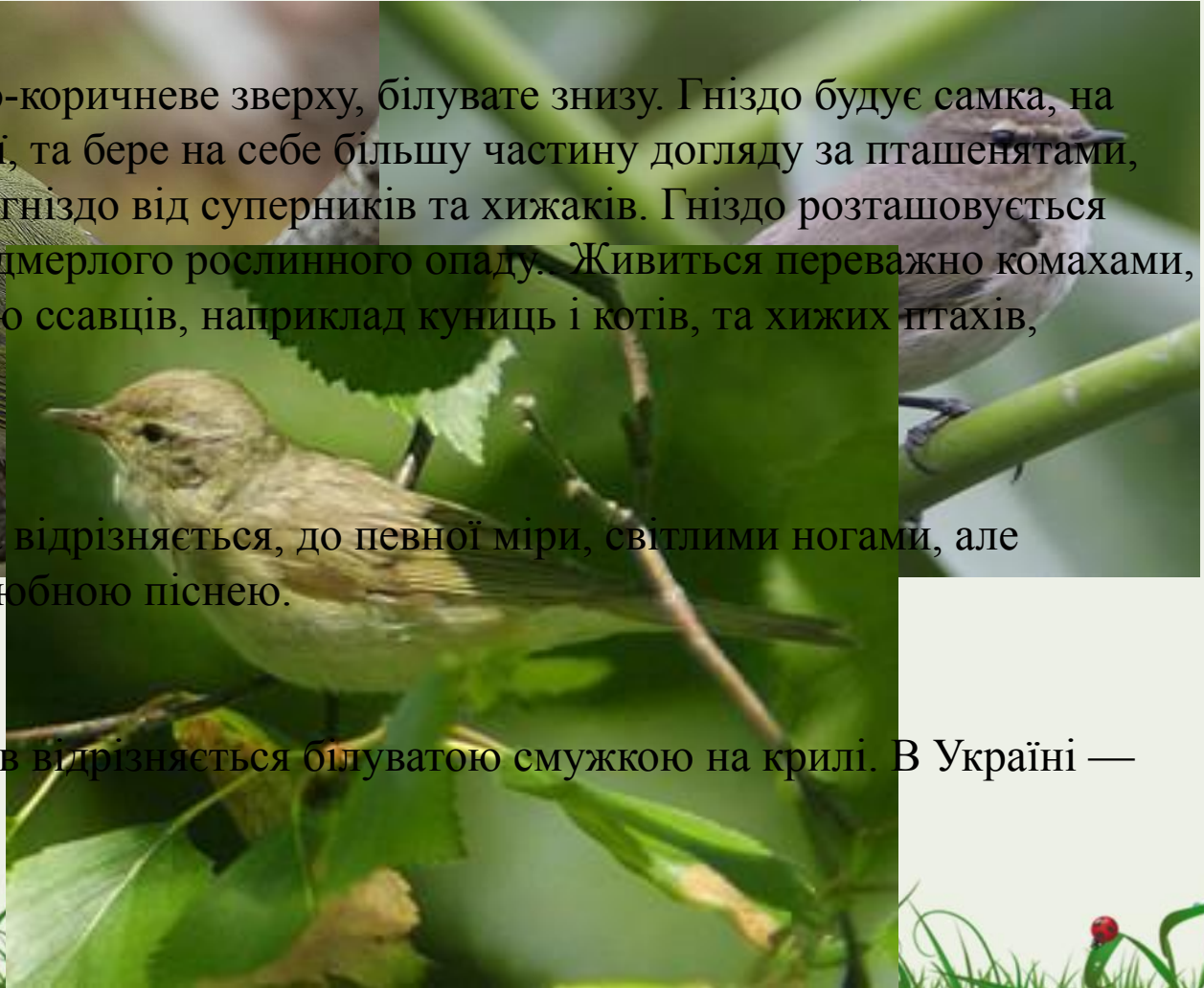
Забарвлення зеленувато-коричневе зверху, білувате знизу. Гніздо будує самка, на землі або близько до неї, та бере на себе більшу частину догляду за пташенятами, тоді як самець захищає гніздо від суперників та хижаків. Гніздо розташовується прямо на землі серед відмерлого рослинного опаду. Живиться переважно комахами, у свою чергу є здобиччю ссавців, наприклад куниць і котів, та хижих птахів, особливо яструбів.

Вівчарик весняний

Від вівчарика-ковалика відрізняється, до певної міри, світлими ногами, але достовірно — лише шлюбною піснею.

Вівчарик зелений

Від більшості вівчариків відрізняється білуватою смужкою на крилі. В Україні — лише 40—70 пар.

Сіра та мала мухоловки

Маса тіла 13-19 г. Довжина тіла біля 14 см. В Україні — 555–625 тис. пар. Якщо гніздиться серед густого лісу, обов'язково поблизу лісових галявин, просік. Часто зустрічається поруч з людиною: в селах, селищах, містах, де гніздиться в парках, садах, у дворах зі старими деревами, на алеях тихих вулиць.

Вівсянка звичайна

Звичайна вівсянка має тіло 15,5-17 см завдовжки і товстий дзьоб, яким вона розкусує насіння рослин. Самець має яскраво-жовту голову, жовті нижні частини тіла і смугасту буру спину. Самиця менш яскрава. Пташенята харчуються переважно комахами, дорослі птахи - насінням. Гніздо влаштовує на поверхні землі. Відкладає 3-б'яєць, що мають характерний для родини рисунок у вигляді рисок.

Зяблик

Довжина приблизно 14 см,
розмах крил 24 - 28 см, вага
18-29 г.

Забарвлення, оперення у самця
яскраве (особливо в шлюбний
період): голова синювато-сіра,
спина коричнева із
зеленим, воло і груди буро-
червоні, на крилах великі білі
плями; забарвлення самиць
тьмяніше.

Тривалість життя — 3 роки

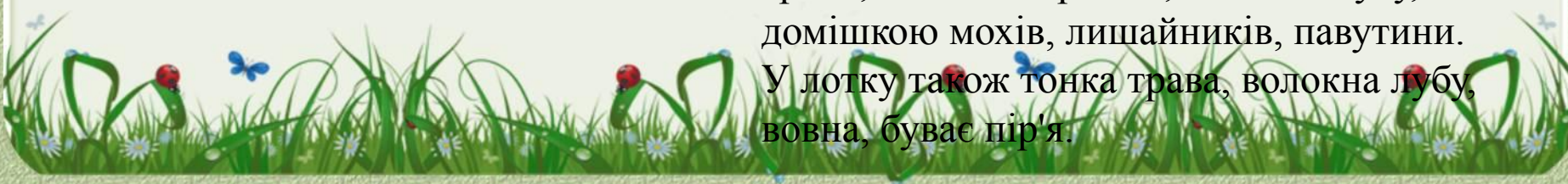

Коноплянка

Довжина тіла 13-16 см, крила — 7,2-8,6 см, розмах крил 22-26 см; вага 19—22 г. У весняному оперенні самця тім'я, чоло й груди яскравого кармінового кольору, верхня сторона тіла бурувата, черевце й боки білі. Самка за забарвленням схожа на самця, але в оперенні у неї відсутній червоний колір.

Гнізда влаштовують зазвичай на низьких ялинах, у густих чагарниках і в живоплотах на висоті від 1 до 3 м. Гніздо будує тільки самка. Воно чашеподібне, невелике, але зроблене досить доброякісно, в основному із трави, а також корінців, волокон лубу, з домішкою мохів, лишайників, павутини. У лотку також тонка трава, волокна лубу, вовна, буває пір'я.

Зеленяк

Цей птах має довжину тулуба 14—17 см, крила 8,1—9,5 см, вагу - 20—28г. Тіло щільне, хвіст короткий. Дзьоб правильної конічної форми, масивний. Пір'я яскраве, черевце жовто-зеленого кольору, оливково-зелене загальне оперення. У самок колір тьмяніший.

Зеленяк любить розріджені ліси, галявини, гаї, сади, парки. Тут він живиться рослиною їжою, комахами, ягодами(здебільшого восени).

Навесні зеленяк звичайний повертається з півдня у першій половині березня. Після чого будує на дереві своє гніздо. У кладці, що відкладає самка зеленяка, зазвичай 4 - 6 яєць.

Шпак звичайний

Має довжину від 19 до 22 см, вагу від 60 до 90 грамів. Розмах крил шпака сягає 42 см. Покриття блискучо-чорне, глянцево-малинове або зелене з білими цяточками, які найпомітніші взимку. Дорослі самці Європейських шпаків мають менше білих цяточок, ніж самки.

Шпаки віддають перевагу зграйному способу життя, особливо восени і взимку. Число птахів у зграях дуже різне. Бувають зграї з величезною кількістю шпаків.

Іволга (Вивільга)

Самець має яскраве жовто-чорне забарвлення, самка блідо-зеленого кольору. Вивільги добре маскуються і тому їх доволі важко побачити на дереві. На землю злітає неохоче.

Цей птах населяє широколистяні ліси, парки та сади. Тримається у верхньому ярусі високих дерев. Гніздо в'є на дереві на розгалуженні гілки.

Відкладає 3-6 яєць.

Живиться комахами та плодами, які знаходить у кроні дерева (де вивільги проводять майже весь час).

Осілі птахи

Птахи які не відлітають у вирій називають - **осілими**. Вони мають змогу знайти поживу та території де проживають і постійно залишаються на ній.

ГОЛУБ СИЗИЙ

Це відносно великий голуб — довжина тіла становить 29—36 см, розмах крил 50—67 см, вага 265—380 г. Оперення щільне, але при цьому пір'я слабо закріплено в шкірі.

Володіє прекрасним зором. Сизий голуб, унаслідок свого переважно скельного способу життя, не вміє усаджуватися на гілки дерев.

Горлиця кільчаста

Маса тіла близько 200 г, довжина тіла 31—33 см, розмах крил 47—55 см.

Дорослий птах бурувато-сірий, з рожевим відтінком на волі і бурими першорядними маховими перами.

Задню частину і боки ший охоплює чорне напівкільце. Хвіст клиноподібний, зверху стернові пера, крім двох центральних, сіруваті, з білуватою верхівкою, зі споду стернові пера білі, з чорною основою.

До гніздування приступає рано: у деяких пар відкладання яєць починається вже наприкінці березня.

Сова сіра

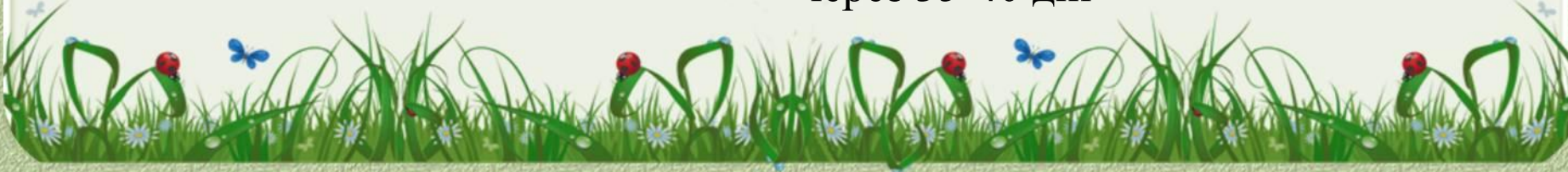

На голові 2 широкі продовгуваті смуги білого забарвлення з рябизною.

Живляться мишовидними гризунами, рідше - комахами, птахами та жабами.

Гніздовий період починається рано. На початку березня.

Повна кладка 2-6 (частіше 3 - 5) білих яєць, в кінці березня - на початку квітня. Насиджує самка 30 днів. Пташенята стають дорослими через 35-40 дні

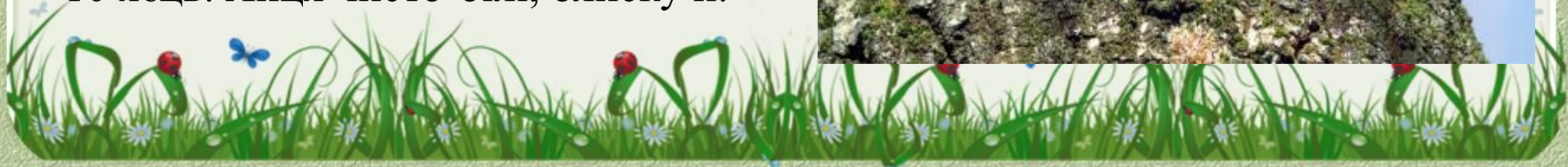

Сивий дятел

Маса тіла 100–145 г, довжина тіла 25-26 см, розмах крил 38-40 см. У дорослого самця голова і шия сірі; на лобі і спереду тім'я червона пляма; вуздечка чорна, а нижчу вузькі чорні «вуса»; спина і покривні пера крил оливково-зелені.

Гнізда влаштовує в дуплах, які видовбують спільно самець і самка в загниваючих стовбурах.

У кладці 6-7, інколи 5 або навіть 8-9, а у виключних випадках 10 яєць. Яйця чисто-білі, блискучі.

Великий строкатий дятел

Довжина тіла становить 22—27 см, розмах крил - 42-47 см, вага складає 60—100 г.

У забарвленні переважають чорні й білі тони, які в поєднанні з яскраво-червоним (у окремих підвидів - рожевим) підхвістям надають птахові строкатого вигляду.

Вибір кормів найрізноманітніший залежно від сезону з ухилом у бік тваринної або рослинної їжі. Самці і самки здобувають її на різних територіях, часто навіть у різних типах лісу

Велика та блакитна синиці

Синиця з'їдає за день більше їжі, ніж важить сама. Пара синиць, що вигодовує молодь, щоденно приносить пташеняттам у середньому 1800 комах та їх личинок. За весь час перебування у гнізді малеча з'їдає близько 15000 комашок і гусені;

ГАЇЧКА БОЛОТЯНА

Маса тіла 9-12 г. Довжина тіла близько 12 см. У дорослого птаха верх голови і горло чорні, на голові металічний полиск; щоки і боки шиї сіруваті; спина, плечові пера, поперек, надхвістя і покривні пера верху крил бурувато-сірі; низ білуватий, боки тулуба і черево з сірувато-вохристим відтінком махові і стернові пера бурі; дзьоб сірувато-чорний; ноги сірувато-бурі.

Гніздо споруджує в різноманітних порожнинах стовбурів, але частіше в трухлявих пнях, в яких нерідко самотійно видовбує дупло. Інколи видовбує дупла також у нетовстих стовбурах вільхи, верби, берези із гнилою деревиною. Дупла робить, як правило, на невеликій висоті - 0,5-1,5 м.

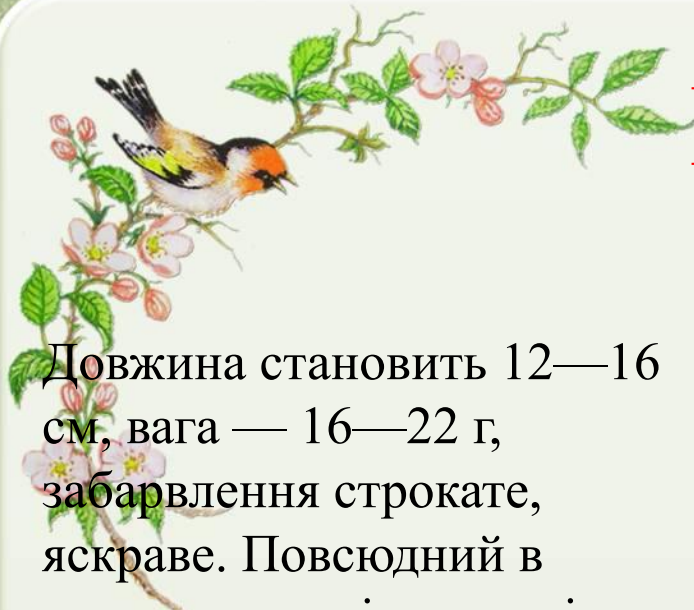
Повзик звичайний

Довжина тіла звичайного повзика сягає 14 см. Птах має типову для роду велику голову, короткий хвіст та міцний дзьоб і ноги. Забарвлення верху тіла - синьо-сіре, з чорною смугою біля ока.

Гніздо будують в дуплах або розщеленах дерев. Вимощують його корою або травою. Можуть звужувати отвір дупла, будуючи стіну з мулу. Відкладають 5-8 білих з червоними цятками яєць.

Щиглик

Довжина становить 12—16 см, вага — 16—22 г, забарвлення строкате, яскраве. Повсюдний в листяних та мішаних лісах, парках, садах.

Поїдає комах-шкідників, насіння смітних трав. Пісня — дзвінкі трелі (понад 20 варіантів). Щигликів часто тримають в клітках.

Польовий та хатній горобці

Харчуються в основному рослинною їжею, лише навесні частково комахами, якими також вигодовують пташенят.

Довжина тіла 16 см, маса
23—35 г.

Сорока

Сойка

Крук

Дякую за увагу!

